

Analyse onvrijwillige zorg

Inleiding

Met ingang van 1 januari 2020 is de wet Bijzondere opnamen psychiatrische ziekenhuizen (BOPZ) vervallen en vervangen door 2 nieuwe wetten:

de **Wet zorg en dwang** (Wzd) en de **Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg** (Wvggz). Zorgbalans levert alleen zorg onder de Wzd.

Zorgbalans onderschrijft de doelstelling van deze wetgeving, te weten het terugdringen en waar mogelijk voorkomen van onvrijwillige zorg, het beschermen van de rechtspositie van cliënten en het ontwikkelen en delen van alternatieven van onvrijwillige zorg.

De zorg en dienstverlening van Zorgbalans is gericht op de wens van de cliënt om hem/haar in staat te stellen zo lang en zelfstandig mogelijk eigen invulling te geven aan het leven. Ook bij cliënten met dementie die wilsonbekwaam zijn, vaak op grond van gevorderde dementie of andere ziekte, wordt getracht hun wens te achterhalen vanuit verbale en non-verbale uitingen.

Het beperken van de autonomie van de cliënten met dementie door de inzet van onvrijwillige zorg past Zorgbalans alleen toe als uiterste maatregel in verband met noodzakelijke bescherming van de cliënten met dementie en/of diens omgeving. Hieraan gaat een zeer zorgvuldig afwegingsproces vooraf.

Op dit moment zijn alle artsen en verpleegkundig specialisten geschoold in de Wzd. Alle specialisten ouderengeneeskunde zijn aangesteld als Wzd-functionaris. Zorgbalans heeft ervoor gekozen om twee specialisten ouderengeneeskunde en een GZ-psycholoog aan te stellen als "senior Wzd-functionaris". Zij zullen, naast de rol als Wzd-functionaris, erop toezien dat randvoorwaarden gecreëerd en geborgd blijven om de Wzd zorgvuldig uit te voeren.

Onvrijwillige Zorg kan volgens de Wzd door Zorgbalans uitsluitend worden ingezet op plekken die door Zorgbalans zijn aangemeld in het openbaar register dat de Minister van VWS daarvoor hanteert. Alle woonlocaties van Zorgbalans zijn hiervoor aangemeld.

Onvrijwillige opnames In het kader van art. 21 Wzd vinden bij Zorgbalans op alle locaties plaats die als *accommodatie* zijn geregistreerd, te weten:

- Breezicht
- W.F. Visserhuis
- Velserduin IJmuiden
- De Molenweid
- De Houttuinen
- Kennemerduin
- De Heemhaven
- De Slottuin
- Horstendaal/Saanensduin
- Den Weeligenberg
- Sonnevanck

Onvrijwillige opnames in het kader van RM of IBS kunnen alleen op de volgende Zorgbalans accommodaties plaatsvinden vanwege de beschikbaarheid van de hiervoor benodigde expertise bij de zorgmedewerkers.

Rechterlijk machtiging zonder actief verzet:

- Breezicht, 3^e etage
- Velserduin 1^e etage
- De Houttuinen
- Den Weeligenberg

Rechtelijke machtiging met actief verzet en Inbewaringstelling:

- Sonnevanck

Inzet van onvrijwillige zorg op een locatie, niet zijnde accommodatie, vindt plaats met inachtneming van de aanvullende voorwaarden die aan ambulante onvrijwillige zorg worden gesteld. Iedere Zorgbalans locatie voldoet standaard aan deze aanvullende voorwaarden omdat er 7 dagen per week, 24 uur per dag voldoende deskundig personeel aanwezig is om onvrijwillige zorg op een veilige wijze te kunnen verlenen c.q. toezicht daarop te houden of daarvoor hulp op verzoek van cliënt of diens naasten te verlenen. In het zorgplan van de cliënt wordt de inzet van onvrijwillige zorg verantwoord.

Onvrijwillige zorg in de woonzorglocaties

De scholing van de zorgverantwoordelijken in de woonzorglocaties is in augustus 2020 van start gegaan. De zorgverantwoordelijke is een verzorgende van minimaal niveau 3 of een verpleegkundige. Elke locatie heeft hiervoor een eigen afweging gemaakt, gebaseerd op de verwachte hoeveelheid van onvrijwillige zorg en beschikbaarheid van voldoende geschoolde medewerkers. Er is in de scholing en communicatie over de Wzd veel aandacht besteed aan het proces voorafgaand aan onvrijwillige zorg. Het leren kennen van de cliënt en het zoeken naar zorg die hem/haar past. Het voorkomen en afbouwen van onvrijwillige zorg is een belangrijk onderwerp van gesprek tussen cliënt, zorg en specialist ouderengeneeskunde.

Daarnaast wordt er ook vanuit het locatiemanagement, de directeur Wonen & Revalidatie, beleidsadviseurs Kwaliteit en de bestuurder volop aandacht aan besteed.

In 2022 is er door de werkgroep Wzd Wonen & Revalidatie een advies over de borging van kennis en kunde over de Wzd uitgebracht aan de directeur Wonen & Revalidatie. Het advies om de locatieverpleegkundigen van de locatie verantwoordelijk te maken voor de borging is door de directeur en de locatiemanagers onderschreven en geïmplementeerd. Het zorgvuldig doorlopen van het stappenplan op inhoudelijk vlak is goed onder de aandacht bij de betrokkenen. Er wordt door de senior Wzd-functionarissen over het algemeen een toename aan bewustwording rondom onvrijwillige zorg ervaren bij de zorgmedewerkers. Het vastleggen van de stappen in het dossier blijkt niet altijd even makkelijk. De locatieverpleegkundigen, met ondersteuning van de Wzd-functionarissen, hebben in 2023 een verbeteringslag gemaakt op de registraties. Hierdoor zijn er soms afwijkingen in het aantal registraties van onvrijwillige zorg en stappenplannen te zien. Zowel vermindering als vermeerdering van registraties zijn aan de orde geweest. Over het algemeen is er een inhoudelijk verbetering van de registraties te bemerken.

Ambulante onvrijwillige zorg in de thuissituatie

Huisartsen Coöperatie Zuid-Kennemerland en Huisartsenvereniging Midden-Kennemerland, Zorgbalans, Kennemerhart, Sint Jacob, ViVa! Zorggroep, Buurtzorg, De Zorgspecialist, Tandem mantelzorg en Alzheimer Stichting Nederland hebben in 2022 besloten afspraken te maken over de samenwerking tussen organisaties en de samenwerking tussen disciplines als onvrijwillige zorg in de extramurale setting (veelal thuis) onvermijdelijk lijkt.

Deze afspraken versterken de bestaande samenwerkingen zoals binnen Wijkgerichte Zorg, samenwerking van VVT-organisaties in, onder andere, het Centraal Aanmeldpunt Zorginzet Haarlem en Meer (CAZHEM) en de samenwerking tussen VVT-organisaties en GGZ-organisaties bij de uitvoering van een IBS. Het beleidsplan Samenwerken bij de uitvoering van WZD in de extramurale setting is op 9 februari 2023 ondertekend.

In 2023 zijn er in samenwerking met de WGZ 3 regionale scholingen georganiseerd voor behandelaren in de extramurale setting.

Binnen Zorgbalans heeft er een scholing plaatsgevonden waarbij aandachtsvelders zijn opgeleid op het gebied van onvrijwillige zorg in de thuissituatie. Vanaf 2024 zullen er meer jaarlijks intervisie bijeenkomsten worden gehouden om ervaringen uit te wisselen en kennis op peil te houden.

Context van de cijfers

In deze analyse worden de cijfers over onvrijwillige zorg uiteengezet op organisatie- en locatieniveau over de periode januari t/m december 2023. De cijfers zijn opgenomen in meerdere tabellen.

In de eerste tabel wordt het aantal cliënten dat onvrijwillige zorg heeft ontvangen uitgesplitst per juridische status.

In de tweede tabel wordt het aantal cliënten waarbij onvrijwillige zorg is toegepast, het aantal cliënten waarbij het stappenplan is doorlopen (maar er geen sprake is van verzet) en het aantal cliënten waarbij in onvoorziene situaties onvrijwillige zorg is toegepast weergegeven.

In de derde tabel wordt de onvrijwillige zorg zoals vastgelegd in het zorgleefplan gedifferentieerd naar de verschillende vormen van onvrijwillige zorg, het aantal cliënten en aantal maatregelen.

In de vierde tabel wordt de onvrijwillige zorg in onvoorziene situaties uiteengezet per vorm met het aantal cliënten en maatregelen. Per locatie is er een korte context van de locatie geschetst en een analyse over de cijfers gegeven.

In alle tabellen wordt er gewerkt met unieke cliënten en unieke maatregelen. Het komt voor dat er bij een cliënt meerdere vormen van onvrijwillige zorg worden ingezet. Of dat een cliënt tijdens de periode van inzetten van onvrijwillige zorg op meerdere locaties na elkaar verblijft. Omdat er gewerkt wordt met unieke cliënten en maatregelen ontstaan er verschillen in het aantal cliënten en het aantal maatregelen en ook de cumulatieve cijfers van Zorgbalans t.o.v. de cumulatieve cijfers per locatie.

Daarnaast wijken de cijfers van de aanlevering aan de Inspectie voor Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) af van de onderstaande cijfers. Dit heeft te maken met de data rondom incidenteel/zo nodig ingezette onvrijwillige zorg. In deze analyse zijn alle cliënten meegeteld waarbij er een afspraak over onvrijwillige zorg is. In de aanlevering aan de IGJ is de daadwerkelijke inzet van incidentele/ zo nodige onvrijwillige zorg opgenomen. Deze data zijn nog niet optimaal aangezien dit op een specifieke plek in het ECD geregistreerd moet worden om in de aanlevering terecht te komen. Deze plaats wijkt af van de plek voor de dagelijkse rapportages. Deze registratie vraagt nog aandacht op de locaties. De IGJ is hier in brede zin van op de hoogte dat dit speelt bij (bijna) alle zorgorganisaties.

In deze analyse worden de cijfers van 2023 vergeleken met de cijfers van 2022 in zowel absolute aantallen als percentages totaal aantal unieke cliënten t.o.v. aantal unieke cliënten met zorg vanuit de Wet zorg en dwang..

Dit jaar heeft er tweemaal een data-aanlevering aan de IGJ plaatsgevonden.

Zorgbalans totaal

Zorgbalans heeft in 2023 totaal 2703 unieke cliënten in zorg gehad in de woonzorglocaties. Bij 159 cliënten is onvrijwillige zorg toegepast. Dit betreft zowel onvrijwillige zorg welke is vastgelegd in het zorgplan volgens het stappenplan inclusief de drie uitzonderingscategorieën, als onvrijwillige zorg die in onvoorziene situaties is ingezet. Dit betekent dat bij 5,9% van het aantal cliënten dat bij Zorgbalans heeft gewoond in 2023 onvrijwillige zorg is toegepast. Dit percentage was in 2023 5,6%. Het beeld over de inzet van onvrijwillige zorg is stabiel te noemen. Bij Zorgbalans wordt de zorg die geleverd wordt te allen tijde afgestemd met zowel cliënt als vertegenwoordiger. De wens van de cliënt staat daarbij altijd centraal. Samen gaan wij op zoek naar alternatieven voor onvrijwillige zorg. Dit heeft er in 2023 opnieuw toe geleid dat er in een aantal locaties geen onvrijwillige zorg is toegepast of alleen zorg is toegepast vallend onder de categorie zorg waarbij het stappenplan is doorlopen.

Tabel 1: Onvrijwillige zorg per opname-indicatie

	2022	2023
Opname-indicatie	Cliënten met onvrijwillige zorg	Cliënten met onvrijwillige zorg
Geen bereidheid/Geen verzet (art.21)	39	28
Verzet tegen verblijf (IBS)	9	1
Verzet tegen verblijf (RM)	13	12
Vrijwillig	10	15
Onbekend	1	1
Totaal	72	56

Tabel 2: Soort onvrijwillige zorg en aantal unieke cliënten

	2022	2023
Soort onvrijwillige zorg	Cliënten	Cliënten
Onvrijwillige zorg in het zorgplan	63	63
Zorg waarbij het stappenplan is doorlopen	121	111
Onvrijwillige zorg is toegepast in een onvoorziene situatie	13	7

Tabel 3: Vorm van onvrijwillige zorg in het zorgplan

Vorm	Type	2022	2022	2023	2023
		# Cliënten	# Maatregelen	# Cliënten	# Maatregelen
Aanbrengen van beperkingen	Beperkingen in het gebruik van communicatiemiddelen	1	1	2	2
Aanbrengen van beperkingen	Overige beperkingen het eigen leven in te richten	12	13	13	13
Beperken van bewegingsvrijheid	Het beperken van de bewegingsruimte door plaatsing op een gesloten afdeling	2	2	2	2
Beperken van bewegingsvrijheid	Het beperken van de bewegingsruimte, overig	7	7	8	8
Beperken van bewegingsvrijheid	Fysieke fixatie	6	7	6	6
Beperken van bewegingsvrijheid	Mechanische fixatie	4	5	2	2
Controle of aanwezigheid van gedrag-beïnvloedende middelen		0	0	1	1
Het toedienen van vocht, voeding en medicatie	Medicatie	21	24	22	22
Het toedienen van vocht, voeding en medicatie	Verrichten van medische controles of andere medische handelingen en therapeutische maatregelen...	4	4	2	2
Onderzoeken van kleding of lichaam		3	4	2	2
Onderzoeken van woon/verblijfsruimte op gedrag-beïnvloedende middelen		0	0	1	1
Uitoefenen van toezicht op de cliënt	Toepassing elektronische traceringsmiddelen	1	2	0	0
Onbekend		4	4	2	2

Tabel 4: Vorm van onvrijwillige zorg in onvoorziene situaties

		2022	202	2023	2023
Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen	# Cliënten	# Maatregelen
Aanbrengen van beperkingen	Overige beperkingen het eigen leven in te richten	1	1	1	1
Beperken van bewegingsvrijheid	Het beperken van de bewegingsruimte, overig	3	3	3	3
Beperken van bewegingsvrijheid	Fysieke fixatie	3	3	1	1
Beperken van bewegingsvrijheid	Mechanische fixatie	3	3	0	0
Het toedienen van vocht, voeding en medicatie	Medicatie	1	1	0	0
Uitoefenen van toezicht op de cliënt	Toepassing elektronische traceringsmiddelen	2	2	2	2

Er wordt in de tabellen gewerkt met unieke cliënten en maatregelen. Hierdoor kunnen er verschillen zijn in het aantal cliënten en het aantal maatregelen en ook de cumulatieve cijfers van Zorgbalans t.o.v. de cumulatieve cijfers per locatie.

Woonzorg- en behandellocaties

Breezicht

Keizer Wilhelmstraat 1
1975 EA IJmuiden

Breezicht is een woonzorglocatie die plaats biedt aan 125 bewoners en is aangemerkt als een accommodatie. Breezicht wil een thuis bieden aan mensen met een vorm van dementie. In Breezicht wordt uitgegaan van het gedachtegoed: "Net zoals thuis". De privévertrekken van de bewoners zijn op de etages gesitueerd, op de begane grond bevinden zich verschillende ruimtes met een huiselijke inrichting. Bewoners kunnen zelf aangeven in welke ruimte, op welk moment ze willen zijn. Daarnaast biedt Breezicht in appartementen in de zogenaamde Toren de mogelijkheid voor diverse vormen van tijdelijke zorg en begeleiding, van logeerszorg tot en met herstellende zorg bijvoorbeeld na een ziekenhuisopname. Breezicht staat bekend om zijn ruime keuze aan activiteiten voor zowel groepen als op individueel niveau.

Soort onvrijwillige zorg en aantal cliënten

	2022	Verhouding t.o.v. totaal aantal unieke cliënten (n=268)	2023	Verhouding t.o.v. totaal aantal unieke cliënten (n=287)
Soort onvrijwillige zorg	Cliënten	% Cliënten	Cliënten	% Cliënten
Onvrijwillige zorg in het zorgplan	4	1,5%	11	3,8%
Zorg waarbij het stappenplan is doorlopen	17	6,3%	23	8,0%
Onvrijwillige zorg is toegepast in een onvoorziene situatie	2	0,7%	0	0%

Vorm van onvrijwillige zorg

		2022	2022	2023	2023
Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen	# Cliënten	# Maatregelen
Beperken van bewegingsvrijheid	Het beperken van de bewegingsruimte door plaatsing op een gesloten afdeling	1	1	2	2
Beperken van bewegingsvrijheid	Het beperken van de bewegingsruimte, overig	1	1	3	3

Het toedienen van vocht, voeding en medicatie	Medicatie	3	3	4	4
Onderzoek aan kleding of lichaam		0	0	1	1
Onbekend		0	0	1	1

Vorm van onvoorziene onvrijwillige zorg

		2022	2022	2023	2023
Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen	# Cliënten	# Maatregelen
Beperken van bewegingsvrijheid	Het beperken van de bewegingsruimte, overig	1	1	0	0
Beperken van bewegingsvrijheid	Mechanische fixatie	1	1	0	0
Uitoefenen van toezicht op de cliënt	Toepassing elektronische traceringsmiddelen	1	1	0	0

Er wordt in de tabellen gewerkt met unieke cliënten en maatregelen. Hierdoor kunnen er verschillen zijn in het aantal cliënten en het aantal maatregelen en ook de cumulatieve cijfers van Zorgbalans t.o.v. de cumulatieve cijfers per locatie.

Analyse:

Er is in 2023 een toename van inzet van onvrijwillige zorg ten opzichte van 2022 te zien. Het inzetten van medicatie als onvrijwillige zorg wordt alleen toegepast bij grote medische noodzaak. Verder is het beperken van de bewegingsruimte bij opname met een rechterlijke machtiging in het begin soms noodzakelijk om rust bij de bewoner te creëren. Afbouwen van onvrijwillige zorg heeft de prioriteit bij Breezicht:

- Er is een verbeterplan (training, groeps- en individueel) opgezet om de kennis en bewustwording over de Wzd te vergroten. Met het groeiende inzicht in wat onvrijwillige zorg is, vinden de Wzd-registraties beter plaats en wordt het stappenplan gevolgd.
- In gedragsvisites en periodieke evaluaties wordt de onvrijwillige zorg regelmatig geëvalueerd voor mogelijk afbouw.
- Er zijn meer bewoners met een ZZP 7. Dit markeert dat de zorg complexer wordt en de inzet van onvrijwillige zorg nodig kan zijn bij het leveren van goede zorg.

De Molenweid

Aletta Jacobsstraat 74
1991 TB Velsersbroek

De Molenweid is een woonlocatie in het hartje van Velsersbroek. De Molenweid is een woongemeenschap met 30 Wlz-geïndiceerde bewoners. De visie van de Molenweid is dat bewoners het leven zoveel mogelijk voortzetten als zij dat daarvoor gewend waren. Op elke etage zijn centrale woonruimten, een huiskamer en een buitenterras/ balkon, waar bewoners, indien ze dat willen, gebruik van kunnen maken.

Soort onvrijwillige zorg en aantal cliënten

	2022	Verhouding t.o.v. totaal aantal unieke cliënten (n=48)	2023	Verhouding t.o.v. totaal aantal unieke cliënten (n=46)
Soort onvrijwillige zorg	Cliënten	% Cliënten	Cliënten	% Cliënten
Onvrijwillige zorg in het zorgplan	1	2,1%	2	4,3%
Zorg waarbij het stappenplan is doorlopen	4	8,3%	4	8,7%
Onvrijwillige zorg is toegepast in een onvoorziene situatie	1	2,1%	0	0%

Vorm van onvrijwillige zorg

		2022	2022	2023	2023
Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen	# Cliënten	# Maatregelen
Toedienen van vocht, voeding en medicatie	Medicatie	1	1	2	2

Vorm van onvoorziene onvrijwillige zorg

		2022	2022	2023	2023
Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen	# Cliënten	# Maatregelen
Beperken van bewegingsvrijheid	Het beperken van de bewegingsruimte, overig	1	1	0	0

Er wordt in de tabellen gewerkt met unieke cliënten en maatregelen. Hierdoor kunnen er verschillen zijn in het aantal cliënten en het aantal maatregelen en ook de cumulatieve cijfers van Zorgbalans t.o.v. de cumulatieve cijfers per locatie.

Analyse:

Er is in 2023 een stabiel beeld te zien met betrekking tot de inzet van onvrijwillige zorg. Het voorkomen van onvrijwillige zorg door te zoeken naar alternatieven wordt multidisciplinair zorgvuldig toegepast. Er is een verbeterplan (training, groeps-en individueel) gezet op het hoe juist de Wzd te registreren. Hierdoor is er nu meer en beter geregistreerd en wordt het stappenplan gevolgd. Bovendien meer kennis is t.a.v. welke zorg onder Wzd valt en hoe hiermee om te gaan.

Velserduin

Scheldestraat 101
1972 TL IJmuiden

Velserduin is een woon-, zorg- en behandelcentrum waar totaal 154 cliënten kunnen wonen/ verblijven. In Verserduin is de eerste bouwlaag aangemerkt als accommodatie. In Verserduin wonen in kleine woongroepen mensen met dementie, mensen met niet aangeboren hersenletsel en mensen met psychiatrische problematiek. Daarnaast kent Verserduin de mogelijkheid tot verblijf om te revalideren. Verserduin wil, mét haar betrokken en deskundige medewerkers, een (tijdelijk) thuis zijn en ondersteuning bieden om het voor een ieder mogelijk te maken op eigen wijze vorm en inhoud te geven aan zijn of haar leven. Familie en vrienden zijn, dat is de insteek, nauw betrokken bij de dagelijkse gang van zaken en zijn onderdeel van het leven van de bewoner.

Soort onvrijwillige zorg en aantal cliënten

	2022	Verhouding t.o.v. totaal aantal unieke cliënten (n=554)	2023	Verhouding t.o.v. totaal aantal unieke cliënten (n=566)
Soort onvrijwillige zorg	Cliënten	% Cliënten	Cliënten	% Cliënten
Onvrijwillige zorg in het zorgplan	5	0,9%	7	1,2%
Zorg waarbij het stappenplan is doorlopen	11	2,0%	16	2,8%
Onvrijwillige zorg is toegepast in een onvoorziene situatie	0	0%	0	0%

Vorm van onvrijwillige zorg

		2022	2022	2023	2023
Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen	# Cliënten	# Maatregelen
Aanbrengen van beperkingen	Overige beperkingen het eigen leven in te richten	1	2	2	2
Beperken van bewegingsvrijheid	Mechanisch fixatie	1	1	0	0
Beperken van bewegingsvrijheid	Het beperken van de bewegingsruimte, overig	1	1	2	2

Het toedienen van vocht, voeding en medicatie	Medicatie	3	5	3	3
Onderzoek aan kleding of lichaam		1	2	0	0

Er wordt in de tabellen gewerkt met unieke cliënten en maatregelen. Hierdoor kunnen er verschillen zijn in het aantal cliënten en het aantal maatregelen en ook de cumulatieve cijfers van Zorgbalans t.o.v. de cumulatieve cijfers per locatie.

Analyse:

De inzet van onvrijwillige zorg is in 2023 licht toegenomen met 0,3% (dit betreft 2 cliënten op 566 cliënten). Ook de zorg waarbij het stappenplan is doorlopen is licht toegenomen. Dit wordt verklaard doordat de onvrijwillige zorg meer wordt vastgelegd in dossiers en de teams kritischer kijkt naar de benodigde maatregelen. De inzet van mechanische fixatie en onvrijwillige toediening van medicatie is verminderd t.o.v. 2022.

Binnen Velsersduin wonen verschillende doelgroepen samen, waardoor de keuze wordt gemaakt om de bewegingsruimte van bepaalde bewoners (die wonen op de etage die als accommodatie is aangemerkt) te beperken tot de eigen etage, ter bescherming van zichzelf en anderen. Het verdekt geven van medicatie of onderzoek aan kleding of lichaam is bij mensen met dementie in sommige situaties nodig. Dit wordt door de behandelend arts samen met het zorgteam en paramedici altijd zorgvuldig afgewogen.

W.F. Visserhuis

Houtmanstraat 1
1972 EE IJmuiden

Het W.F. Visserhuis is een woonzorgcentrum voor mensen met cognitieve, mentale en/ of lichamelijke problemen. Er wonen ook 'jongere' mensen van rond de 60 jaar. Er wonen 135 mensen in het W.F. Visserhuis. De meeste bewoners komen uit de omgeving van het huis en kennen de medebewoners nog van vroeger uit de straat, school of van het werk. Er zijn veel activiteiten te doen, zowel in het restaurant als op de afdelingen, ontmoetingsruimtes en buurtkamers. Het leven zoals men thuis gewend was staat in het W.F. Visserhuis voorop.

Soort onvrijwillige zorg en aantal cliënten

	2022	Verhouding t.o.v. totaal aantal unieke cliënten (n= 188)	2023	Verhouding t.o.v. totaal aantal unieke cliënten (n= 192)
Soort onvrijwillige zorg	Cliënten	% Cliënten	Cliënten	% Cliënten
Onvrijwillige zorg in het zorgplan	1	0,5%	3	1,6%
Zorg waarbij het stappenplan is doorlopen	5	2,6%	4	2,1%
Onvrijwillige zorg is toegepast in een onvoorziene situatie	0	0%	1	0,5%

Vorm van onvrijwillige zorg

		2022	2022	2023	2023
Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen	# Cliënten	# Maatregelen
Aanbrengen van beperkingen het eigen leven in te richten		0	0	1	1
Beperken van bewegingsvrijheid	Fysieke fixatie	0	0	1	1
Toedienen van vocht, voeding en medicatie	Medicatie	1	1	1	1

Vorm van onvoorziene onvrijwillige zorg

		2022	2022	2023	2023
Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen	# Cliënten	# Maatregelen
Beperken van bewegingsvrijheid	Het beperken van de bewegingsruimte, overig	0	0	1	1

Er wordt in de tabellen gewerkt met unieke cliënten en maatregelen. Hierdoor kunnen er verschillen zijn in het aantal cliënten en het aantal maatregelen en ook de cumulatieve cijfers van Zorgbalans t.o.v. de cumulatieve cijfers per locatie.

Analyse:

Er is in 2023 een toename van de inzet van onvrijwillige zorg te zien van 1,1%. Daarnaast is de inzet van zorg waarbij het stappenplan is doorlopen gedaald van 2,6% naar 2,1%. Dit wordt verklaard door een afname van inzet en toename van aantal unieke cliënten.

Daarnaast valt het te verklaren door het vergroten van de aandacht voor de wet zorg en dwang en het toenemen van de zorgzwaarte. Het voorkomen van onvrijwillige zorg door te zoeken naar alternatieven wordt multidisciplinair zorgvuldig toegepast.

De Moerberg

Zuiderkruisstraat 74
1973 XM IJmuiden

De Moerberg is een beschermde woonomgeving voor 119 ouderen die graag zo zelfstandig als mogelijk willen leven. Een deel van de bewoners huurt zelf de woning, een ander deel woont heeft een Wiz-indicatie. In De Moerberg woon je "thuis", ongeacht de behoefte aan services, zorg en welzijn. Waar je privacy hebt in je appartement en waar ruimte voor ontmoeting en IJmuidense gezelligheid is in de gang van de woonetage, op een ontmoetingsplein beneden en in de gezamenlijke tuin.

Soort onvrijwillige zorg en aantal cliënten

	2022	Verhouding t.o.v. totaal aantal unieke cliënten (n=152)	2023	Verhouding t.o.v. totaal aantal unieke cliënten (n=163)
Soort onvrijwillige zorg	Cliënten	% Cliënten	Cliënten	% Cliënten
Onvrijwillige zorg in het zorgplan	1	0,6%	0	0%
Zorg waarbij het stappenplan is doorlopen	0	0%	0	0%
Onvrijwillige zorg is toegepast in een onvoorziene situatie	0	0%	1	0,6%

Vorm van onvrijwillige zorg

		2022	2022	2023	2023
Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen	# Cliënten	# Maatregelen
Uitoefenen van toezicht op de cliënt	Toepassing elektronische traceringsmiddelen	1	1	0	0

Vorm van onvoorziene onvrijwillige zorg

		2022	2022	2023	2023
Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen	# Cliënten	# Maatregelen
Beperken van bewegingsvrijheid	Het beperken van de bewegingsruimte, overig	0	0	1	1

Er wordt in de tabellen gewerkt met unieke cliënten en maatregelen. Hierdoor kunnen er verschillen zijn in het aantal cliënten en het aantal maatregelen en ook de cumulatieve cijfers van Zorgbalans t.o.v. de cumulatieve cijfers per locatie.

Analyse:

Binnen de Moerberg is er in het afgelopen jaar eenmalig onvrijwillige zorg toegepast. Er is een plukpak ingezet. In De Moerberg wordt multidisciplinair gezocht naar alternatieven om onvrijwillige zorg te kunnen voorkomen.

Huis ter Hagen

Lodewijk van Deyssellaan 254
1985 CV Driehuis

Huis ter Hagen is een woonzorgcentrum voor 148 mensen met cognitieve of lichamelijke problemen. De bewoners en medewerkers vormen samen een gemeenschap; mensen voelen zich verbonden met elkaar. Huis ter Hagen wil een vertrouwde en veilige plek bieden om te zijn wie je bent. Bewoners mogen erop rekenen dat, ook als de zorg complex(er) wordt, zij kunnen blijven wonen in Huis ter Hagen. De respectvolle manier van communiceren en benaderen en activiteiten op het gebied van zingeving en religie zijn kenmerkend voor Huis ter Hagen.

Soort onvrijwillige zorg en aantal cliënten

	2022	Verhouding t.o.v. totaal aantal unieke cliënten (n=222)	2023	Verhouding t.o.v. totaal aantal unieke cliënten (n=207)
Soort onvrijwillige zorg	Cliënten	% Cliënten	Cliënten	% Cliënten
Onvrijwillige zorg in het zorgplan	5	2,3%	1	0,5%
Zorg waarbij het stappenplan is doorlopen	4	1,8%	2	1%
Onvrijwillige zorg is toegepast in een onvoorziene situatie	0	0%	1	0,5%

Vorm van onvrijwillige zorg

		2022	2022	2023	2023
Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen	# Cliënten	# Maatregelen
Aanbrengen van beperkingen	Overige beperkingen het eigen leven in te richten	0	0	0	0
Beperken van bewegingsvrijheid	Het beperken van de bewegingsruimte, overig	1	1	0	0
Beperken van bewegingsvrijheid	Mechanische fixatie	1	1	0	0
Het toedienen van vocht, voeding en medicatie	Uitvoeren van medische controles	2	2	0	0

Het toedienen van vocht, voeding en medicatie	Medicatie	1	1	1	1
---	-----------	---	---	---	---

Vorm van onvoorziene onvrijwillige zorg

		2022	2022	2023	2023
Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen	# Cliënten	# Maatregelen
Beperken van bewegingsvrijheid	Het beperken van de bewegingsruimte, overig	0	0	1	1

Er wordt in de tabellen gewerkt met unieke cliënten en maatregelen. Hierdoor kunnen er verschillen zijn in het aantal cliënten en het aantal maatregelen en ook de cumulatieve cijfers van Zorgbalans t.o.v. de cumulatieve cijfers per locatie.

Analyse:

De inzet van onvrijwillige zorg is in 2023 (2,3%) gedaald t.o.v. 2022 (0,5%). De inzet van zorg waarbij het stappenplan is doorlopen is gedaald van 1,8% naar 1%. Er is een keer onvrijwillige zorg toegepast in een onvoorziene situatie in 2023. In 2022 is dit niet gebeurd. Het beschermen van de bewoner met dementie tegen zichzelf, door bijvoorbeeld de beddekken omhoog te doen in de nacht, het inzetten van een plukpak of het verdekt medicatie toedienen wordt altijd zorgvuldig overwogen waarbij het stappenplan wordt gevolgd en gepoogd wordt de onvrijwillige zorg zo snel mogelijk weer af te bouwen.

Kennemerduin

Herenweg 126
2101 MS Heemstede

Kennemerduin is een woonzorgcentrum gelegen in een prachtig park met veel bomen. Hier wonen 86 ouderen met een Wlz-indicatie en uiteenlopende zorgvragen. In Kennemerduin staat welbevinden en goede zorg centraal. De medewerkers kennen de bewoners goed, en het streven is om aan te sluiten bij de zorg en welzijnsvragen van ieder individu. In Kennemerduin wordt uitgedragen dat iedere dag waardig moet zijn. In Kennemerduin zijn de teams multidisciplinair en in alle keuzes staan de bewoners centraal.

Soort onvrijwillige zorg en aantal cliënten

	2022	Verhouding t.o.v. totaal aantal unieke cliënten (n=128)	2023	Verhouding t.o.v. totaal aantal unieke cliënten (n=120)
Soort onvrijwillige zorg	Cliënten	% Cliënten	Cliënten	% Cliënten
Onvrijwillige zorg in het zorgplan	1	0,8%	4	3,3%
Zorg waarbij het stappenplan is doorlopen	5	3,9%	4	3,3%
Onvrijwillige zorg is toegepast in een onvoorziene situatie	0	0%	1	0,8%

Vorm van onvrijwillige zorg

		2022	2022	2023	2023
Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen	# Cliënten	# Maatregelen
Aanbrengen van beperkingen	Beperkingen in het gebruik van communicatiemiddelen	1	1	1	1
Aanbrengen van beperkingen	Overige beperkingen het eigen leven in te richten	0	0	1	1
Beperken van bewegingsvrijheid	Beperken van bewegingsvrijheid door plaatsing op gesloten afdeling	0	0	1	1
Beperken van bewegingsvrijheid	Het beperken van de bewegingsruimte, overig	1	1	1	1

Vorm van onvoorziene onvrijwillige zorg

		2022	2022	2023	2023
Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen	# Cliënten	# Maatregelen
Uitoefenen van toezicht op de cliënt	Toepassing elektronische traceringsmiddelen	0	0	1	1

Er wordt in de tabellen gewerkt met unieke cliënten en maatregelen. Hierdoor kunnen er verschillen zijn in het aantal cliënten en het aantal maatregelen en ook de cumulatieve cijfers van Zorgbalans t.o.v. de cumulatieve cijfers per locatie.

Analyse:

Binnen Kennemerduin is er een lichte toename te zien omtrent de zorg onder de wet zorg en dwang. Dit valt te verklaren door de toenemende zorgzwaarte. Bij zowel de inzet van onvrijwillige zorg alsmede zorg met het stappenplan wordt er gestreefd naar het afbouwen van de inzet van de betreffende zorg. Het gebruik van BproCare heeft hier een positieve invloed op.

De Heemhaven

Von Brücken Focklaan 20
2102 XC Heemstede

In de Heemhaven wonen 82 bewoners waarvan velen een vorm van dementie hebben. In het zorgconcept van De Heemhaven “Net zoals Thuis” wordt de bewoner veel ruimte geboden als het gaat om het zoeken van zijn/haar eigen weg. Binnen het gebouw kan men gaan en staan waar hij/zij wilt. De begane grond is de spil van het huis met in het midden het dorpsplein; je kunt er wat drinken, je kunt er je vraag stellen en even de krant lezen of lekker zitten. Daar omheen zijn ontmoetingsruimtes, elk met een eigen sfeer en eigen activiteiten.

Soort onvrijwillige zorg en aantal cliënten

	2022	Verhouding t.o.v. totaal aantal unieke cliënten (n=113)	2023	Verhouding t.o.v. totaal aantal unieke cliënten (n=118)
Soort onvrijwillige zorg	Cliënten	% Cliënten	Cliënten	% Cliënten
Onvrijwillige zorg in het zorgplan	0	0%	0	0%
Zorg waarbij het stappenplan is doorlopen	6	5,3%	6	5,3%
Onvrijwillige zorg is toegepast in een onvoorziene situatie	0	0%	0	0%

Er wordt in de tabellen gewerkt met unieke cliënten en maatregelen. Hierdoor kunnen er verschillen zijn in het aantal cliënten en het aantal maatregelen en ook de cumulatieve cijfers van Zorgbalans t.o.v. de cumulatieve cijfers per locatie.

Analyse:

Binnen de Heemhaven is er een stabiele situatie omtrent de zorg onder de wet zorg en dwang te zien. Er is in het afgelopen jaar geen onvrijwillige zorg ingezet, wel is er bij een aantal bewoners het stappenplan doorlopen. Ook bij deze bewoners wordt er gestreefd naar het afbouwen van de inzet van de betreffende zorg. De locatieverpleegkundige houdt contact met alle zorg teams om afbouw te stimuleren en bespreekt in een multidisciplinaire setting de voortgang omtrent de zorg onder de wet zorg en dwang.

De Houttuinen

Overloop 1
2012 WV Haarlem

De Houttuinen is aangemerkt als accommodatie en er wonen 90 mensen, allen met een vorm van dementie. De Houttuinen staat voor "groot(s) in kleinschaligheid". In De Houttuinen leeft het verenigingsleven. Er zijn 21 'clubs' met activiteiten op meerdere tijdstippen van de week, ook 's avonds en in het weekend. Er kan hierbij gedacht worden aan gym, zwemmen, tuingroep, klassieke muziek, wandelen, populaire muziek, creatieve club en, gespreksgroepen.

Soort onvrijwillige zorg en aantal cliënten

	2022	Verhouding t.o.v. totaal aantal unieke cliënten (n=133)	2023	Verhouding t.o.v. totaal aantal unieke cliënten (n=139)
Soort onvrijwillige zorg	Cliënten	% Cliënten	Cliënten	% Cliënten
Onvrijwillige zorg in het zorgplan	8	6,0%	8	5,7%
Zorg waarbij het stappenplan is doorlopen	16	12,0%	11	7,9%
Onvrijwillige zorg is toegepast in een onvoorziene situatie	1	0,8%	1	0,7%

Vorm van onvrijwillige zorg in zorgplan

		2022	2022	2023	2023
Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen	# Cliënten	# Maatregelen
Beperken van bewegingsvrijheid	Fysieke fixatie	2	2	1	1
Beperken van bewegingsvrijheid	Mechanische fixatie	1	1	0	0
Het toedienen van vocht, voeding en medicatie	Medicatie	6	6	4	4
Het toedienen van vocht, voeding en medicatie	Verrichten van medische controles of andere medische handelingen en therapeutische maatregelen	0	0	1	1

Aanbrengen van beperkingen	Overige beperkingen het eigen leven in te richten	1	1	1	1
Onbekend		1	1	1	1

Vorm van onvoorziene onvrijwillige zorg

		2022	2022	2023	2023
Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen	# Cliënten	# Maatregelen
Beperken van bewegingsvrijheid	Fysieke fixatie	0	0	1	1
Het toedienen van vocht, voeding en medicatie	Medicatie	1	1	0	0

Er wordt in de tabellen gewerkt met unieke cliënten en maatregelen. Hierdoor kunnen er verschillen zijn in het aantal cliënten en het aantal maatregelen en ook de cumulatieve cijfers van Zorgbalans t.o.v. de cumulatieve cijfers per locatie.

Analyse:

De inzet van onvrijwillige zorg laat een stabiele situatie te zien ten opzichte van 2022. Er valt een daling te constateren van 12% naar 7,9% bij de inzet van zorg waarbij het stappenplan is doorlopen. Ook binnen De Houttuinen wordt er zorgvuldig gekeken naar het inzetten van onvrijwillige zorg. Het verdekt toedienen van medicatie of fysiek fixeren tijdens de ADL is bij sommige bewoners noodzakelijk om goede zorg te leveren. Er wordt advies ingeroepen van het eigen expertiseteam bij zeer ernstig probleemgedrag. Er wordt structureel geëvalueerd conform het stappenplan door de zorgverantwoordelijke en de specialist ouderengeneeskunde of het inzetten van de onvrijwillige zorg nog passend is. Na de inzet van onvrijwillige zorg in onvoorziene situatie is het gelukt om vrijwillige alternatieven te vinden om met de situatie om te gaan.

Zuiderhout

Beelslaan 9

2012 PK Haarlem

Zuiderhout is een locatie waar 100 cliënten terecht kunnen voor revalidatie, kortdurend verblijf en ambulante trajecten. Zuiderhout is een huis waar cliënten, familie en hun vrienden welkom zijn en waarin samenwerking met medewerkers vanzelfsprekend is. Bezoekers, medewerkers, ex-clieënten en bewoners uit de wijk kunnen eveneens gebruik maken van diverse faciliteiten.

Analyse:

In Zuiderhout is het afgelopen jaar geen onvrijwillige zorg toegepast.

Den Weeligenberg

Nieuweweg 1
2182 BP Hillegom

Den Weeligenberg biedt plaats aan 119 bewoners. In Den Weeligenberg wonen kwetsbare (jonge) mensen die vanwege een gerontopsychiatrisch of psychogeriatrisch ziektebeeld een beschermde woonomgeving nodig hebben. Binnen die beschermde woonomgeving kan iedereen “zo gewoon mogelijk” leven, waarbij de vrijheid van de cliënt om zijn leven in te richten zoals hij dat wil voorop staat. Den Weeligenberg heeft een regionale functie voor de opvang van crisisopnames bij mensen met dementie en gerontopsychiatrie. Daarnaast is er een afdeling gespecialiseerd in bewoners met dementie en zeer ernstig probleemgedrag en is er een afdeling voor acute opname voor mensen met de psychogeriatrische diagnose.

Soort onvrijwillige zorg en aantal cliënten

	2022	Verhouding t.o.v. totaal aantal unieke cliënten (n=140)	2023	Verhouding t.o.v. totaal aantal unieke cliënten (n=139)
Soort onvrijwillige zorg	Cliënten	% Cliënten	Cliënten	% Cliënten
Onvrijwillige zorg in het zorgplan	31	22,1%	20	14,4%
Zorg waarbij het stappenplan is doorlopen	23	16,4%	33	23,7%
Onvrijwillige zorg is toegepast in een onvoorziene situatie	3	2,1%	2	1,4%

Vorm van onvrijwillige zorg in zorgplan

		2022	2022	2023	2023
Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen	# Cliënten	# Maatregelen
Aanbrengen van beperkingen	Beperkingen in het gebruik van communicatiemiddelen	0	0	1	1
Aanbrengen van beperkingen	Overige beperkingen het eigen leven in te richten	15	15	8	8
Beperken van bewegingsvrijheid	Het beperken van de bewegingsruimte door plaatsing op gesloten afdeling	0	0	1	1
Beperken van bewegingsvrijheid	Fysieke fixatie	1	1	1	1

Beperken van bewegingsvrijheid	Mechanische fixatie	4	4		
Beperken van bewegingsvrijheid	Het beperken van de bewegingsruimte, overig	3	3	1	1
Controle of aanwezigheid van gedrag-beïnvloedende middelen		0	0	1	1
Onderzoeken van kleding of lichaam		1	1	0	0
Onderzoek van woon/verblijfsruimte op gedrag-beïnvloedende middelen en gevaarlijke voorwerpen		0	0	1	1
Het toedienen van vocht, voeding en medicatie	Medicatie	12	14	6	6
Het toedienen van vocht, voeding en medicatie	Verrichten van medische controles of andere medische handelingen en therapeutische maatregelen	1	1	0	0
Uitoefenen van toezicht op de cliënt	Toepassing elektronische traceringsmiddelen	1	1	0	0
Onbekend		2	2	0	0

Vorm van onvoorziene onvrijwillige zorg

		2022	2022	2023	2023
Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen	# Cliënten	# Maatregelen
Beperken van bewegingsvrijheid	Het beperken van de bewegingsruimte, overig	0	0	1	1
Beperken van bewegingsvrijheid	Mechanische fixatie	2	2	0	0
Beperken van bewegingsvrijheid	Het beperken van bewegingsruimte, overig	1	1	0	0

Uitoefenen van toezicht op de cliënt	Toepassing elektronische traceringsmiddelen	0	0	1	1
--------------------------------------	---	---	---	---	---

Er wordt in de tabellen gewerkt met unieke cliënten en maatregelen. Hierdoor kunnen er verschillen zijn in het aantal cliënten en het aantal maatregelen en ook de cumulatieve cijfers van Zorgbalans t.o.v. de cumulatieve cijfers per locatie.

Analyse:

Er is afname te zien van het aantal cliënten waarbij onvrijwillige zorg wordt ingezet. Het aantal cliënten met een stappenplan zonder verzet is gestegen. In het totaal is het aantal cliënten met onvrijwillige zorg of waarbij het stappenplan is doorlopen stabiel gebleven. De inzet van onvrijwillige zorg wordt altijd zorgvuldig afgewogen. Er wordt altijd gezocht naar vrijwillige alternatieven om goede zorg te verlenen. Ook wordt de onvrijwillige zorg tijdens artsensites geëvalueerd buiten de structurele evaluaties van het stappenplan om.

Horstendaal & Saanensduin

Rijksstraatweg 119-121
2121 AD Bennebroek

In Horstendaal & Saanensduin wonen kwetsbare (jonge) mensen die vanwege een gerontopsychiatrisch of psychogeriatrisch ziektebeeld een beschermde woonomgeving nodig hebben. Binnen die beschermde woonomgeving kan iedereen “zo gewoon mogelijk” leven, waarbij de vrijheid van de cliënt om zijn leven in te richten zoals hij dat wil voorop staat Horstendaal & Saanensduin heeft woonruimte voor 63 bewoners.

Soort onvrijwillige zorg en aantal cliënten

	2022	Verhouding t.o.v. totaal aantal unieke cliënten (n=81)	2023	Verhouding t.o.v. totaal aantal unieke cliënten (n=71)
Soort onvrijwillige zorg	Cliënten	% Cliënten	Cliënten	% Cliënten
Onvrijwillige zorg in het zorgplan	6	7,4%	3	4,2%
Zorg waarbij het stappenplan is doorlopen	6	7,4%	4	5,6%
Onvrijwillige zorg is toegepast in een onvoorziene situatie	4	4,9%	0	0%

Vorm van onvrijwillige zorg in zorgplan

		2022	2022	2023	2023
Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen	# Cliënten	# Maatregelen
Aanbrengen van beperkingen	Overige beperkingen het eigen leven in te richten	1	1	0	0
Beperken van de bewegingsvrijheid	Fysieke fixatie	3	4	2	2
Beperken van de bewegingsvrijheid	Het beperken van de bewegingsruimte, overig	1	1	1	1
Het toedienen van vocht, voeding en medicatie	Medicatie	1	1	0	0
Onbekend		1	1	0	0

Vorm van onvoorziene onvrijwillige zorg

		2022	2022	2023	2023
Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen	# Cliënten	# Maatregelen
Aanbrengen van beperkingen	Overige beperkingen het eigen leven in te richten	1	1	0	0
Beperken van bewegingsvrijheid	Fysieke fixatie	3	3	0	0

Er wordt in de tabellen gewerkt met unieke cliënten en maatregelen. Hierdoor kunnen er verschillen zijn in het aantal cliënten en het aantal maatregelen en ook de cumulatieve cijfers van Zorgbalans t.o.v. de cumulatieve cijfers per locatie.

Analyse:

Er is een daling in aantal cliënten en maatregelen te zien ten opzichte van 2022. De inzet van doorlopen stappenplan is ook gedaald. In uitzonderlijke gevallen is het nodig om een cliënt kortdurend fysiek te fixeren tijdens een zorgmoment. In 2023 is er bij een cliënt een vorm van beperkingen het eigen leven in te richten toegepast om de eigen veiligheid van de cliënt te kunnen waarborgen. De afweging is zorgvuldig volgens het stappenplan gemaakt in samenspraak met familie en andere professionals.

Slottuin

Melchior Bolstraplein 16
2102 LS Heemstede

Slottuin in Heemstede is een fijne woongemeenschap voor kwetsbare ouderen met een intensieve zorgvraag. Het is een huis vol verhalen. Verhalen laten zien wie je bent en welke ervaringen en mensen jouw leven hebben vormgegeven. Zo ontstaat een woongemeenschap met een kleurrijke verzameling aan verhalen, die het fundament vormt voor een (gezamenlijk) nieuw verhaal. Slottuin heeft woonruimte voor 36 bewoners.

Soort onvrijwillige zorg en aantal cliënten

	2022	Verhouding t.o.v. totaal aantal unieke cliënten (n=46)	2023	Verhouding t.o.v. totaal aantal unieke cliënten (n=53)
Soort onvrijwillige zorg	Cliënten	% Cliënten	Cliënten	% Cliënten
Onvrijwillige zorg in het zorgplan	5	10,8%	4	7,5%
Zorg waarbij het stappenplan is doorlopen	2	4,3%	2	3,8%
Onvrijwillige zorg is toegepast in een onvoorziene situatie	0	0%	0	0%

Vorm van onvrijwillige zorg in zorgplan

		2022	2022	2023	2023
Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen	# Cliënten	# Maatregelen
Beperken van de bewegingsvrijheid	Fysieke fixatie	1	1	1	1
Het toedienen van vocht, voeding en medicatie	Medicatie	2	2	1	1
Het toedienen van vocht, voeding en medicatie	Verrichten van medische controles of andere medische handelingen en therapeutische maatregelen	1	1	1	1
Onderzoek aan kleding of lichaam		1	1	1	1

Er wordt in de tabellen gewerkt met unieke cliënten en maatregelen. Hierdoor kunnen er verschillen zijn in het aantal cliënten en het aantal maatregelen en ook de cumulatieve cijfers van Zorgbalans t.o.v. de cumulatieve cijfers per locatie.

Analyse:

Er is een kleine afname van 10,8% naar 7,5% te zien t.o.v. 2022. De locatie is bedachtzaam op inzet onvrijwillige zorg. De ingezette maatregelen zijn ingezet om ondanks goede zorg te kunnen leveren. Er wordt tijdens inzet van de onvrijwillige zorg gezocht naar alternatieven en tussentijds wordt er getoetst of de onvrijwillige zorg nog noodzakelijk is.

Sonnevanck

Nieuweweg 5
2182 BP Hillegom

Sonnevanck is een specialistisch geriatrisch behandelcentrum van Zorgbalans in Hillegom. Dit centrum voor mensen met ernstig ontregel(en)d gedrag en acute opname heeft een regionale functie voor de inwoners van Zuid-Kennemerland, Zuid-Holland Noord en Amstelland-Meerlanden. In Sonnevank kunnen met name ouderen met een zware zorgvraag terecht voor kortdurende opname of een interventie vanuit een andere instelling. Ook is er ruimte voor mensen die langer gebruik moeten maken van intensieve en specialistische zorg in een veilige en warme omgeving. Er is met de regionale partners GGZ InGeest en de VVT organisaties in de regio's Kennemerland en Haarlemmermeer een afspraak vastgelegd m.b.t. IBS opnames in Sonnevank. Sonnevank is in 2023 gestart als zelfstandig locatie.

Soort onvrijwillige zorg en aantal cliënten

	2023	Verhouding t.o.v. totaal aantal unieke cliënten (n=86)
Soort onvrijwillige zorg	Cliënten	% Cliënten
Onvrijwillige zorg in het zorgplan	11	12,8%
Zorg waarbij het stappenplan is doorlopen	2	2,3%
Onvrijwillige zorg is toegepast in een onvoorziene situatie	0	0%

Vorm van onvrijwillige zorg in zorgplan

		2023	2023
Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen
Aanbrengen van beperkingen	Beperkingen in het gebruik van communicatiemiddelen	1	1
Aanbrengen van beperkingen	Overige beperkingen het eigen leven in te richten	4	4
Beperken van bewegingsvrijheid	Fysieke fixatie	2	2
Beperken van bewegingsvrijheid	Mechanische fixatie	1	1

Beperken van bewegingsvrijheid	Het beperken van de bewegingsruimte, overig	1	1
Onderzoeken van kleding of lichaam		1	1
Het toedienen van vocht, voeding en medicatie	Medicatie	7	9

Er wordt in de tabellen gewerkt met unieke cliënten en maatregelen. Hierdoor kunnen er verschillen zijn in het aantal cliënten en het aantal maatregelen en ook de cumulatieve cijfers van Zorgbalans t.o.v. de cumulatieve cijfers per locatie.

Analyse:

Sonnevanck is in 2023 als nieuwe locatie gestart. Hierdoor is er geen vergelijking met 2022 te maken. In Sonnevancck wordt verhoudingsgewijs meer onvrijwillige zorg ingezet dat op andere locatie. Dit valt te verklaren uit de specifieke kenmerken van de bewoners (gerontopsychiatrie en dementie met zeer ernstig probleemgedrag). De inzet van onvrijwillige zorg wordt altijd zorgvuldig afgewogen. Er wordt altijd gezocht naar vrijwillige alternatieven om goede zorg te verlenen. Ook wordt de onvrijwillige zorg tijdens artsensites geëvalueerd buiten de structurele evaluaties van het stappenplan om.

Ambulante onvrijwillige zorg in de thuissituatie

Ambulante onvrijwillige zorg kan bij Zorgbalans plaatsvinden bij cliënten van de Wijkzorg en Prettig Thuis.

Soort onvrijwillige zorg en aantal cliënten

	2023	Verhouding t.o.v. totaal aantal unieke cliënten (n=10.105)
Soort onvrijwillige zorg	Cliënten	% Cliënten
Onvrijwillige zorg in het zorgplan	2	0,02%
Zorg waarbij het stappenplan is doorlopen	0	0%
Onvrijwillige zorg is toegepast in een onvoorziene situatie	0	0%

Vorm van onvrijwillige zorg in zorgplan

		2023	2023
Vorm	Type	# Cliënten	# Maatregelen
Aanbrengen van beperkingen	Overige beperkingen het eigen leven in te richten	2	2

Er wordt in de tabellen gewerkt met unieke cliënten en maatregelen. Hierdoor kunnen er verschillen zijn in het aantal cliënten en het aantal maatregelen en ook de cumulatieve cijfers van Zorgbalans t.o.v. de cumulatieve cijfers per locatie.

Analyse:

In 2023 heeft er in de Wijkzorg en Prettig Thuis een scholing over de Wzd plaatsgevonden. Deze scholing was specifiek voor de 'aandachtvelders Wzd'. Het gaat in totaal om 16 (wijk)verpleegkundigen. Bij Prettig Thuis heeft daarnaast iedere medewerker een verplichte e-learning gevolgd. Voor de Wijkzorg was deze e-learning vrijblijvend. In de thuissituatie wordt actief gekeken naar de alternatieven die ingezet kunnen worden. Bij twee cliënten is in het zorgplan onvrijwillige zorg genoteerd. Bij beide cliënten ging het om het aanbrengen van beperkingen in de vrijheid het eigen leven in te richten.